

Bruxelles, 4. travnja 2018.
(OR. en)

7644/18

**Međuinstitucijski predmet:
2017/0220 (COD)**

**INST 135
POLGEN 34
CODEC 468**

POP RATNA BILJEŠKA

Od:	Glavni tajnik Europske komisije, potpisao g. Jordi AYET PUIGARNAU, direktor
Datum primitka:	28. ožujka 2018.
Za:	g. Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, glavni tajnik Vijeća Europske unije
Br. dok. Kom.:	COM(2018) 157 final
Predmet:	IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU Izvješće o primjeni Uredbe (EU) br. 211/2011 o građanskoj inicijativi

Za delegacije se u prilogu nalazi dokument COM(2018) 157 final.

Priloženo: COM(2018) 157 final

Bruxelles, 28.3.2018.
COM(2018) 157 final

IZVJEŠĆE KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU I VIJEĆU

Izvješće o primjeni Uredbe (EU) br. 211/2011 o građanskoj inicijativi

Europska građanska inicijativa (EGI) instrument je koji omogućuje da milijun građana pozove Europsku komisiju na podnošenje prijedloga pravnog akta Unije u svrhu provedbe Ugovorâ. Na taj način građani mogu utjecati na politički program i sudjelovati u demokratskom životu Unije. Pravila o europskoj građanskoj inicijativi temelje se na odredbama Ugovora iz Lisabona¹, a provode se u okviru Uredbe o građanskoj inicijativi, koja se primjenjuje od 1. travnja 2012.². Otada su organizatori inicijativa prikupili oko 9 milijuna izjava o potpori od građana diljem Europske unije.

Člankom 22. Uredbe EGI predviđa se da Komisija svake tri godine Europskom parlamentu i Vijeću podnese izvješće o primjeni te uredbe.

2015.–2018.: PRIPREME ZA REVIZIJU GRAĐANSKE INICIJATIVE

U prvom izvješću Komisije donesenom 31. ožujka 2015. navodi se niz izazova koji proizlaze iz provedbe Uredbe EGI u njezinu postojećem obliku, od tehničkih i logističkih aspekata do pitanja političke prirode³.

To je izvješće bilo poticaj za preispitivanje instrumenta EGI radi prikupljanja mišljenja o mogućnostima poboljšanja njegove provedbe. Među ostalim provedene su konzultacije s ključnim dionicima i sugovornicima te su uzeti u obzir njihovi doprinosi, uključujući institucije i savjetodavna tijela EU-a, države članice, organizacije civilnog društva i organizatore EGI-ja. „Dani europske građanske inicijative”, koje od 2012. svake godine organiziraju Europski gospodarski i socijalni odbor te partneri iz civilnog društva, poslužili su kao forum za raspravu i razmjenu informacija. I druge institucije i tijela EU-a te razni dionici napravili su vlastitu procjenu i ocjenu instrumenta. Konkretno, Europski parlament donio je 28. listopada 2015⁴ rezoluciju kojom poziva na reviziju uredbe.

S obzirom na sve navedeno Komisija je 13. rujna 2017.⁵ donijela prijedlog nove uredbe o građanskoj inicijativi (dalje u izvješću „prijedlog”). Cilj je ostvariti puni potencijal EGI-ja tako da se učini pristupačnijim, predstavlja manje opterećenje i da ga organizatori i pružatelji potpore mogu lakše koristiti. U prijedlogu se uzimaju u obzir brojni doprinosi prikupljeni prethodnih godina kao i komentari primljeni u okviru javnog savjetovanja o reviziji održanog u 2017. Oni su sažeti u radnom dokumentu službi Komisije priloženom

¹ Članak 11. stavak 4. Ugovora o Europskoj uniji i članak 24. Ugovora o funkcioniranju Europske unije.

² Uredba (EU) br. 211/2011 koju su Europski parlament i Vijeće donijeli u veljači 2011. Uredba se nadopunjuje Provedbenom uredbom Komisije br. 1179/2011 od 17. studenoga 2011. o tehničkim specifikacijama za sustave za *online* prikupljanje.

³ [Izvješće o primjeni Uredbe \(EU\) br. 211/2011 o građanskoj inicijativi – 31. ožujka 2015.](#)

⁴ [Rezolucija Europskog parlamenta od 28. listopada 2015. o Europskoj građanskoj inicijativi.](#)

⁵ COM(2017) 482 – 13.9.2017.

prijedlogu, koji uključuje i informacije o pitanjima povezanim s funkcioniranjem EGI-ja te analizu mogućnosti poboljšanja⁶, nadovezujući se na studije koje je Komisija pokrenula u vezi s revizijom EGI-ja⁷.

Prijedlogom se žele ukloniti glavni nedostaci utvrđeni preispitivanjem, to jest:

- poteškoće na koje nailaze građani koji žele predložiti pravno prihvatljivu inicijativu – o tome svjedoči relativno velik broj odbijenih registracija prije početka prikupljanja potpisa (30 % zahtjeva za registraciju Komisija nije mogla registrirati jer je bilo razvidno da su predložene inicijative izvan okvira ovlasti Komisije),
- složenost postupka prikupljanja izjava o potpori koji predstavlja opterećenje za organizatore inicijativa, što je vidljivo iz malog postotka uspješnih inicijativa (tj. inicijativa koje unutar jednogodišnjeg razdoblja prikupljanja uspiju prikupiti potreban broj potpisnika); npr. nefleksibilnost vremenskog rasporeda EGI-ja, neujednačenost zahtjeva u pogledu podataka o potpisnicima među državama članicama, složenost procesa internetskog prikupljanja izjava o potpori, i
- općenito relativno ograničena rasprava i dosadašnji učinak građanskih inicijativa.

Komisija je u okviru postojećeg pravnog poretka već poduzela razne nezakonodavne mjere kako bi uvela praktična poboljšanja u provedbi instrumenta EGI. Organizatorima je osigurala besplatne usluge udomljavanja za sustave internetskog prikupljanja, pojačala savjetovanje i potporu (potencijalnim) organizatorima i komunikacijskim aktivnostima, prilagodila korisnicima računalni programa za internetsko prikupljanje koji organizatori mogu koristiti te odlučila djelomično registrirati inicijative kada je to bilo primjereno.

Naglo smanjenje udjela zahtjeva za registraciju koje je Komisija odbila (samo dva odbijena zahtjeva na 17 inicijativa predloženih od travnja 2015. u odnosu na 20 od 51 inicijative u razdoblju od travnja 2012. do ožujka 2015.) može se među ostalim pripisati uvođenju Komisijine prakse da omogući djelomičnu registraciju u slučajevima kada je takav pristup opravdan.

Te su promjene donijele znatna poboljšanja, ali nisu imale zakonodavni karakter. Kako bi se osigurala puna djelotvornost i pristupačnost instrumenta EGI, donošenje nove uredbe je prioritet, kako je utvrđeno u Zajedničkoj izjavi o zakonodavnim prioritetima za razdoblje 2018.–2019. koje su donijeli predsjednici triju institucija 14. prosinca 2017.

⁶ Radni dokument službi Komisije dostupan je na [stranici o reviziji Uredbe](#) na web-mjestu EGI-ja.

⁷ Komisija je uz studiju o učincima informacijskih i komunikacijskih tehnologija u okviru Uredbe o europskoj građanskoj inicijativi iz lipnja 2015. naručila i tri druge studije, i to o zahtjevima u pogledu podataka o potpisnicima, o upotrebi elektroničke provjere identiteta (eID) i o sustavima internetskog prikupljanja i tehničkim specifikacijama u skladu s Uredbom (EU) br. 211/2011 i Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 1179/2011. Te su studije dostupne na [stranici o reviziji Uredbe na web-mjestu EGI-ja](#).

Izvješće je drugo te vrste i slijedi opsežnu procjenu izvršenu neposredno prije predložene revizije postojeće Uredbe EGI. Ono se dakle nastavlja na tu procjenu i sadržava dodatne detalje i činjenične informacije o provedbi i funkcioniranju europske građanske inicijative.

U sljedećem se odjeljku analizira trenutačno stanje postupka EGI, što uključuje kratku analizu glavnih problema s kojima se suočavaju dionici EGI-ja. U njemu se spominju i neka poboljšanja koja su već uvedena ili ih je Komisija predložila u svojem prijedlogu nove uredbe.

PREGLED INICIJATIVA

Životni ciklus građanske inicijative temelji se na pravilima i postupcima utvrđenima u Uredbi. Inicijativu treba pokrenuti građanski odbor, nakon čega je Komisija registrira ako su ispunjeni uvjeti prihvatljivosti, posebice ako je razvidno da građanska inicijativa ne izlazi izvan okvira ovlasti Komisije. Taj trenutak označava početak prikupljanja izjava o potpori. Ako nadležna tijela država članica provjerom izjava o potpori utvrde da je prikupljen najmanji potrebni broj potpisnika, organizatori dostavljaju inicijativu Komisiji, koja zatim ima tri mjeseca za odgovor. Ta faza uključuje i sastanak s Komisijom i javno saslušanje organizirano u Europskom parlamentu.

Od prethodnog izvješća o primjeni EGI-ja u ožujku 2015. Komisija je primila 17 zahtjeva za registraciju predloženih građanskih inicijativa, od čega je 15 prihvaćeno, a dvije su odbijene. Osim toga, Komisija je nakon odluka Suda registrirala dvije inicijative za koje je registracija prvotno odbijena u prethodnom trogodišnjem razdoblju (vidjeti u nastavku).

Tablica u nastavku sadržava pregled broja svih registriranih predloženih građanskih inicijativa i odbijenih zahtjeva za registraciju od početka primjene Uredbe u travnju 2012.

	travanj 2012.–ožujak 2015.	travanj 2015.–ožujak 2018.	Ukupno od travnja 2012.
Ukupan broj registriranih inicijativa	31	17	48
Ukupan broj odbijenih zahtjeva za registraciju	20	2	22

PROVEDBA POSTUPKA EGI

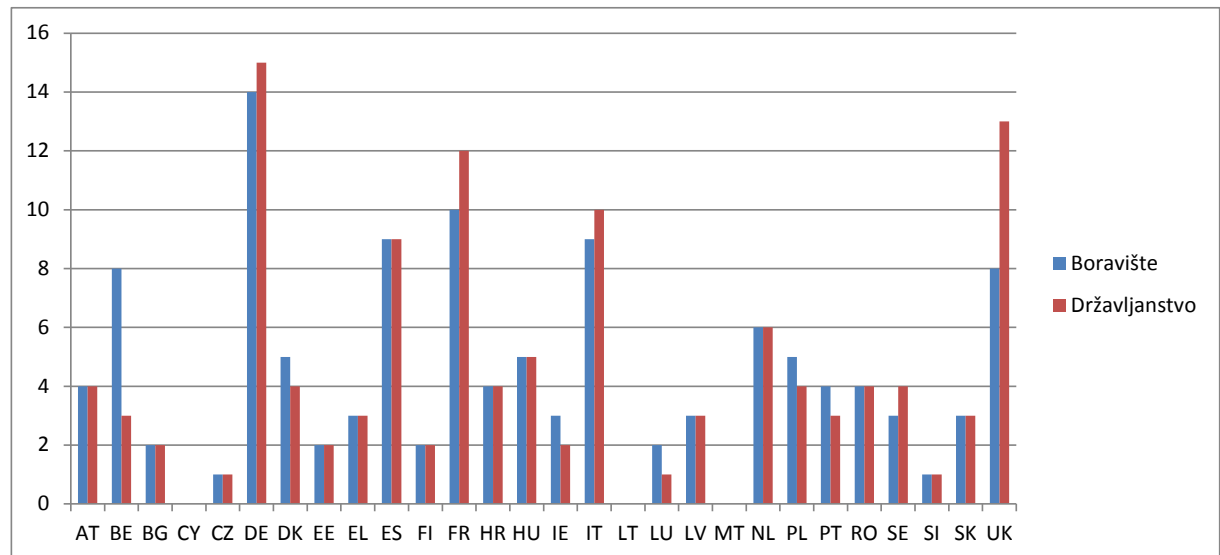
Građanski odbor

Uvjet za pokretanje građanske inicijative jest osnivanje građanskog odbora koji čini najmanje sedam građana EU-a rezidenata sedam različitih država članica koji imaju

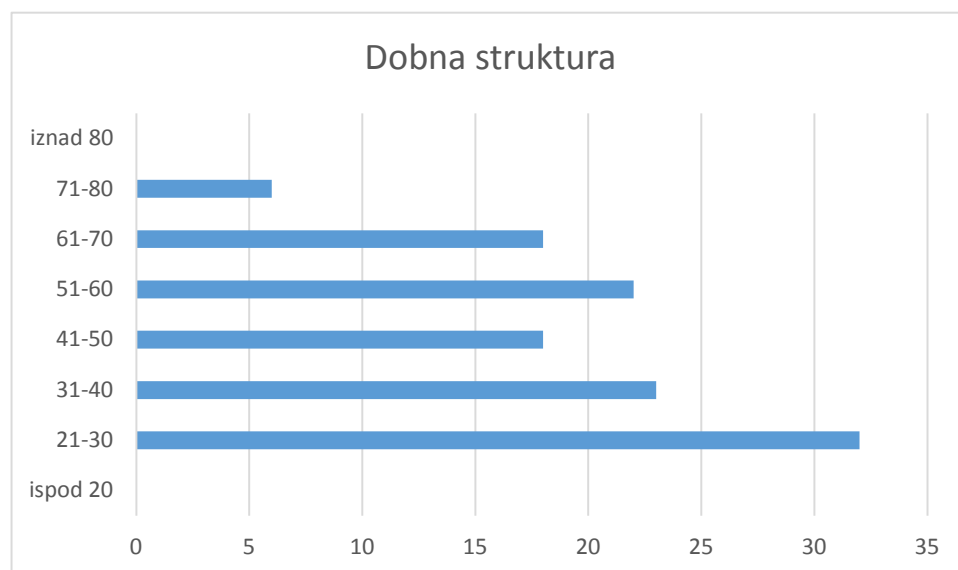
dovoljno godina da imaju pravo glasovati na izborima za Europski parlament. Iako broj građana u odboru nije ograničen, Komisija službeno registrira samo tih sedam članova.

Statistički podaci o članovima građanskih odbora za inicijative registrirane od travnja 2015.:

- *Boravište ili državljanstvo članova odbora*

- *Dob članova odbora (u trenutku registracije)*

Registracija inicijativa

Prije početka prikupljanja izjava o potpori organizatori moraju svoju inicijativu registrirati kod Komisije, koja u toj fazi posebice provjerava usklađenost građanskog odbora s prethodno navedenim zahtjevima. Ona osim toga provjerava je li razvidno da predložena građanska inicijativa ne izlazi izvan okvira ovlasti Komisije da podnese prijedlog pravnog

akta Unije za provedbu Ugovorâ te da nije očito uvredljiva, isprazna i uznemirujuća i u suprotnosti s vrijednostima Unije.

Komisija u roku od dva mjeseca treba provjeriti jesu li ispunjeni uvjeti iz članka 4. stavka 2. Uredbe EGI.

U prethodnom su izvješću već naglašeni izazovi s kojima su se suočavali organizatori u postupku registracije, posebice u odnosu na opseg Komisijinih ovlasti. Nakon toga uvedena su poboljšanja na dvije razine. Od 2015. odluke o registraciji predloženih građanskih inicijativa donosi Kolegij povjerenika, iz čega je vidljiva važnost koju Komisija pridaje EGI-ju i prioritetu osluškivanja mišljenja građana i problema koji ih muče. Objavom priopćenja za tisak Komisija je povećala vidljivost registracija.

Osim toga, Komisija je uvela praksu djelomične registracije inicijativa kada je to primjereno. Za te slučajeve Komisija je donijela odluku u kojoj se navode uvjeti registracije, uključujući elemente koje je Komisija registrirala i osnovu za prikupljanje izjava o potpori inicijativi.

Kao posljedica toga od 2015. samo dvije predložene inicijative nisu ispunile uvjete za registraciju te ih Komisija nije mogla registrirati („Stop Brexit”; „British friends - stay with us in EU”).

Od početka primjene Uredbe 2012. šest je građanskih odbora pokrenulo postupak pred Općim sudom protiv Komisijinih odluka kojima se odbija registracija predloženih inicijativa⁸. Iako su se postupci pred Sudom nastavili i tijekom izvještajnog razdoblja, svi se ti postupci odnose na odluke donesene u razdoblju 2012.–2014.

Opći sud je u četiri predmeta potvrdio odluke o odbijanju⁹. Na dvije od četiriju presuda Općeg suda pokrenut je žalbeni postupak pred Sudom EU-a. Sud je 12. rujna 2017. odbilo žalbu u prvom od navedenih predmeta i potvrdio presudu Općeg suda i Komisijinu odluku o odbijanju registracije predložene inicijative¹⁰.

U druga dva predmeta Komisija je registrirala inicijative u skladu s presudama, koje je Opći sud donio 2017.¹¹ („Stop TTIP”, „Minority SafePack”). Nakon toga pokrenut je postupak za poništenje Komisijine odluke iz ožujka 2017. o registraciji inicijative „Minority SafePack”¹².

Komisijinim prijedlogom nove uredbe želi se poboljšati postupak registracije, uključujući mogućnost pružanja (prethodne) informacije organizatorima ako je inicijativa izvan okvira

⁸ Predmeti T-754/14, T-361/14, T-44/14, T-529/13, T-450/12, T-646/13

⁹ Predmeti T-450/12, T 44/14, T 529/13, T 361/14

¹⁰ Predmeti C-589/15 i C-420/16

¹¹ Predmeti T-646/13 i T-754/14

¹² Predmet T-391/17

Komisijinih ovlasti. Njome se osim toga razjašnjavaju uvjeti za djelomičnu registraciju inicijativa, tj. ako je razvidno da samo dio inicijative ne izlazi izvan okvira ovlasti Komisije da podnese prijedlog pravnog akta za provedbu Ugovorâ.

Prikupljanje izjava o potpori

Uredbom EGI predviđa se da potporu građanskoj inicijativi mogu dati samo građani Unije koji imaju dovoljno godina da mogu glasovati na izborima za Europski parlament, što je 18 godina u svim državama članicama EU-a, osim u Austriji, gdje je ta dob 16 godina.

Organizatori imaju rok od najviše 12 mjeseci za prikupljanje izjava o potpori u papirnatom obliku ili putem interneta koristeći se obrascima u skladu s predlošcima u Prilogu III. Uredbi.

U slučaju posljednje inicijative koja je dosegla prag od jednog milijuna izjava „Zabrana glifosata i zaštita ljudi i okoliša od toksičnih pesticida”, oko 21 % izjava prikupljeno je na papiru i oko 79 % putem interneta¹³.

Zahtjevi u pogledu podataka

Potpisnici moraju ispuniti zahtjev povezanosti državljanstva ili boravišta s određenom državom članicom i navesti osobne podatke kako bi ih mogla provjeriti nadležna tijela država članica. Ti se zahtjevi razlikuju među državama članicama.

Komisija može izmijeniti zahtjeve u pogledu podataka potpisnika navedene u Prilogu III. delegiranim aktom na zahtjev država članica. Nakon prve izmjene 2013. u odnosu na šest država članica drugom su izmjenom 2015. pojednostavnjeni zahtjevi za još tri države članice.

Te razlike u zahtjevima u pogledu podataka za potporu građana negativno su utjecale na učinkovitost i djelotvornost građanske inicijative: među ostalim nekim je građanima onemogućeno davanje potpore, a u nekim se državama zahtijeva velika količina osobnih podataka ili se traže podaci koji se mogu smatrati osjetljivima, što građane odvraća od davanja potpore; trenutačno je u uporabi čak 13 obrazaca u kojima se traže različiti skupovi osobnih podataka, što iznimno otežava prikupljanje izjava o potpori, osobito u papirnatom obliku itd.

Tim je problemima posvećena posebna pozornost u prijedlogu donesenom u rujnu 2017., a detaljno su opisani u radnom dokumentu službi Komisije priloženom prijedlogu.

Internetsko prikupljanje

Internetsko prikupljanje izjava o potpori potpisnika jedna je od prednosti instrumenta i često nezaobilazan alat organizatora. Međutim ono može biti i veliki izazov za organizatore.

¹³ Podaci povezani s prikupljanjem izjava o potpori dostupni su samo za podnesene inicijative jer su to jedini službeni podaci dostupni Komisiji i državama članicama.

Da bi prikupili izjave o potpori putem interneta, oni moraju uspostaviti vlastiti sustav (uključujući računalni program i poslužitelj za usluge udomljavanja) koji mora imati potvrdu nadležnog tijela države članice u kojoj će se podaci pohranjivati. Tehničke specifikacije za sustave internetskog prikupljanja utvrđene su u Provedbenoj uredbi Komisije (EU) br. 1179/2011 od 17. studenoga 2011. za provedbu zahtjeva utvrđenih u Uredbi EGI (članak 6.).

Sustavi prikupljanja moraju imati i potrebna tehnička i sigurnosna obilježja radi zaštite osobnih podataka potpisnika.

Komisija je osigurala opsežnu pomoć za segment internetskog prikupljanja EGI-ja. Ona je u skladu s Uredbom u prosincu 2011. stavila na raspolaganje besplatni računalni program otvorenog koda, koji organizatori mogu koristiti u neizmijenjenom obliku ili uz izmjene. Oni međutim mogu koristiti i drugi računalni program prema vlastitom izboru.

Pokazalo se da je organizatorima stalni izazov pronalaženje poslužitelja za udomljavanje njihovih računalnih programa, i to u troškovnom, ali prije svega organizacijskom smislu, što dovodi do kašnjenja u pokretanju internetskog prikupljanja. Komisija je 2012. odlučila organizatorima ponuditi besplatne usluge udomljavanja sustava internetskog prikupljanja na vlastitim poslužiteljima, što nadilazi njezine obveze na temelju postojeće uredbe.

Računalni program koji je razvila Komisija nudi skup funkcionalnosti za internetsko prikupljanje izjava o potpori, za sigurno pohranjivanje podataka potpisnika i za izvoz podataka radi dostave nadležnim nacionalnim tijelima u državama članicama.

Računalni program se redovito nadograđuje radi ažuriranja i prilagođavanja korisnicima. To uključuje mogućnost prikupljanja izjava o potpori s pomoću mobilnih uređaja poput pametnih telefona i tableta te povezivanje s društvenim mrežama i *web*-mjestima za potrebe kampanje. Uvedena su i dodatna poboljšanja za osobe s invaliditetom¹⁴.

Od travnja 2015. u dvanaest je inicijativa upotrijebljen Komisijin računalni program, s time da su u deset slučajeva korištene i Komisijine usluge udomljavanja.

Zasada još nije zabilježena uporaba „naprednog elektroničkog potpisa” u skladu s člankom 5. stavkom 2.

Vremenski raspored za prikupljanje

Organizatori imaju rok od jedne godine za prikupljanje izjava o potpori računajući od datuma kada je Komisija registrirala njihovu inicijativu. U praksi organizatori često imaju na raspolaganju manje od jedne godine za prikupljanje izjava s obzirom na logističke zahtjeve pokretanja postupka prikupljanja. Mnogi organizatori primjerice ne započinju s pripremama za prikupljanje dok ne prime potvrdu da će se njihova inicijativa registrirati

¹⁴ Godine 2013. provedena je studija kako bi se utvrdilo ima li elemenata koji nisu u skladu s najboljom praksom u pogledu pristupačnosti. Tijekom uvođenja novog korisničkog sučelja 2017. uzeta je u obzir primjena najbolje prakse u pogledu pristupačnosti pristupnog dijela aplikacije. I dalje se radi na poboljšanju pristupačnosti.

iako im je na temelju Uredbe omogućeno da od nadležne države članice zatraže potvrdu sustava internetskog prikupljanja i prije registracije inicijative. Iskustva pokazuju da na rezultat procesa prikupljanja u znatnoj mjeri utječe i razina i kvaliteta organizacije kampanje¹⁵.

Organizatori inicijative „Mama, tata i djeca” podnijeli su pritužbu Ombudsmanu u pogledu Komisijina pravnog tumačenja 12-mjesečnog razdoblja za prikupljanje. Ombudsman je utvrdio da je u skladu s pravom koje je trenutačno na snazi Komisija imala pravo kada je smatrala da razdoblje prikupljanja izjava o potpori započinje s datumom registracije predložene inicijative¹⁶.

Kako bi se riješili prethodno spomenuti problemi, prijedlogom revizije uredbe EGI obuhvaćen je niz poboljšanja – od fleksibilnijeg vremenskog rasporeda, posebice mogućnosti da organizatori sami odaberu datum početka prikupljanja do tri mjeseca nakon datuma registriranja, do osiguravanja središnjeg sustava internetskog prikupljanja kao alternative pojedinačnim sustavima, koji će Komisija uspostaviti i besplatno njime upravljati.

Provjera izjava o potpori i podnošenje Komisiji

Nakon što organizatori prikupe potreban broj izjava o potpori (ukupno jedan milijun i najmanji pragovi koji se moraju dosegnuti u najmanje 7 država), oni ih dostavljaju nadležnim nacionalnim tijelima koja ih u roku od tri mjeseca moraju provjeriti i potvrditi broj valjanih izjava o potpori.

Ako se potvrdi da je prikupljen najmanji potrebni broj potpisnika, organizatori podnose svoju inicijativu Komisiji. Komisiji su do ožujka 2015. uspješno podnesene tri inicijative (kako je opisano u prethodnom izvješću), nakon čega je 6. listopada 2017. uslijedila još jedna – „Zabrana glifosata i zaštita ljudi i okoliša od toksičnih pesticida”.

Od nadležnih tijela svih država članica zatraženo je da provjere izjave o potpori inicijativi „Zabrana glifosata i zaštita ljudi i okoliša od toksičnih pesticida”. Nadležna tijela su utvrdila da je za tu inicijativu više od 87 % prikupljenih izjava o potpori bilo valjano. Samo su dva nadležna tijela zabilježila rezultate niže od 75 %.

Provjera metodom slučajnog uzorka provedena je u 12 država članica (od toga u dvije za izjave o potpori prikupljene na papiru i u jednoj za izjave o potpori prikupljene putem interneta). Nisu utvrđena značajna odstupanja rezultata u pogledu valjanosti izjava o potpori među državama članicama u kojima se primjenjivala metoda slučajnog uzorka i onima koje su provjeravale sve izjave o potpori.

¹⁵ Valja napomenuti da je za inicijativu „Zabrana glifosata i zaštita ljudi i okoliša od toksičnih pesticida” prikupljen potreban broj izjava o potpori u samo pet mjeseci.

¹⁶ Odluka u predmetu 1086/2017/PMC.

Za četvrtu inicijativu „Zabrana glifosata i zaštita ljudi i okoliša od toksičnih pesticida” osigurana je potpora 1 070 865 potpisnika¹⁷.

Njemačka, Španjolska i Italija uspjele su dostići prag za sve četiri uspješne inicijative.

Ukupan (kumulativni) broj potpisa po državama za četiri uspješne inicijative:

AT	BE	BG	HR	CY	CZ	DK	EE	FI	FR
132 923	102 095	15 462	14 273	10 147	33 019*	29 610*	6 023*	32 100	220 463*
DE	EL	HU	IE	IT	LV	LT	LU	MT	NL
2 202 500	89 243	97 026	23 822	1 450 862	13 889	30 286	18 034	26 899	98 403
PL	PT	RO	SK	SI	ES	SE	UK		
285 857	98 823*	116 907*	67 211*	43 272	322 429	33 831	147 376*		

**Ukupan broj izjava o potpori, uključujući potvrde primljene nakon datuma podnošenja predmetne inicijative Komisiji.*

Odredbama o provjeri izjava o potpori predviđena je određena fleksibilnost za države članice kako bi se omogućila primjena postojećih postupaka za slične instrumente na nacionalnoj razini i tako smanjilo administrativno opterećenje. To je dovelo do razlika u opsegu podataka koji se zahtijevaju od potpisnika i procesu provjere među državama članicama. Međutim nedavna studija o zahtjevima u pogledu podataka došla je do zaključka da je sadašnji pristup provjerama kako je predviđen Uredbom dobro koncipiran u usporedbi sa sličnim instrumentima na regionalnoj i nacionalnoj razini. Do sada nisu zabilježeni značajniji slučajevi prijevare.

Također valja napomenuti da nedostatak krajnjeg roka za podnošenje uspješne inicijative Komisiji može izazvati zabunu i nesigurnost među građanima koji su pružili svoju potporu, ali i u institucijama EU-a u pogledu daljnjeg postupanja u vezi s uspješnim inicijativama. U Komisijinu se prijedlogu taj problem rješava određivanjem roka za podnošenje inicijative.

Ispitivanje i daljnje postupanje Komisije

Tijekom ove faze organizatori se pozivaju na sastanak s Komisijom i organizira se javno saslušanje u Europskom parlamentu. Ishod tromjesečne faze ispitivanja jest donošenje priopćenja u kojem Komisija objašnjava eventualna djelovanja koja namjerava poduzeti i razloge za to (članak 10.).

Inicijativom „Zabrana glifosata i zaštita ljudi i okoliša od toksičnih pesticida” Europska komisija se poziva da „državama članicama predloži zabranu glifosata, da provede reformu postupka odobravanja pesticida i da na razini EU-a utvrdi obvezne ciljeve smanjenja upotrebe pesticida”. Komisija je 23. listopada 2017. primila predstavnike organizatora, a zastupali su je potpredsjednik Timmermans i povjerenik za zdravlje i

¹⁷ Broj potpisnika po državama može se vidjeti sljedećoj stranici: <http://ec.europa.eu/citizens-initiative/public/initiatives/successful/details/2017/000002>.

sigurnost hrane Vytenis Andriukaitis. Javno saslušanje, na kojem je sudjelovao povjerenik Andriukaitis, održano je u Europskom parlamentu 20. studenoga 2017.

Komisija je 12. prosinca 2017. donijela priopćenje u kojem je navela djelovanja koja namjerava poduzeti. Iako Komisija neće donijeti prijedlog o zabrani herbicida na bazi glifosata jer je odluka o produljenju odobrenja za glifosat na pet godina u potpunosti opravdana znanstvenim i pravnim razlozima, ona će do svibnja 2018. podnijeti zakonodavni prijedlog prije svega u cilju poboljšanja transparentnosti u znanstvenim procjenama i odlučivanju. Komisija će osim toga uložiti dodatne napore u cilju kontinuiranog i mjerljivog smanjenja rizika od uporabe pesticida.

Slijedi ažurirani pregled inicijativa podnesenih Komisiji prije donošenja prethodnog izvješća o europskoj građanskoj inicijativi 31. ožujka 2015.

Inicijativom „Stop Vivisection” (podnesenom Komisiji 3. ožujka 2015.) Komisija se poziva „na stavljanje izvan snage direktive 2010/63/EU o zaštiti životinja koje se koriste u znanstvene svrhe i da predstavi novi prijedlog koji ukida testiranje na životinjama te u zamjenu obavezuje – u biomedicinskim i toksikološkim istraživanjima – korištenje podataka izravno relevantnih za ljudsku vrstu.” Sastanak je organiziran 11. svibnja 2015.; Komisiju je zastupao potpredsjednik Katainen i visoki dužnosnici iz dotičnih službi. Istog dana organizirano je javno saslušanje u Europskom parlamentu, tijekom kojega je prvi puta dana riječ vanjskim stručnjacima. Komisiju je zastupao potpredsjednik Katainen.

Komisija je donijela priopćenje 3. lipnja 2015. u kojem je najavila djelovanja u četiri smjera: ubrzavanje napretka u području „tri R” (zamjena, smanjenje i poboljšanje korištenja životinjama) dijeljenjem znanja; razvoj, vrednovanje i provedba novih alternativnih pristupa ispitivanju na životinjama; osiguravanje sukladnosti s načelom „tri R” i usklađivanje mjerodavnog zakonodavstva u sektoru te dijalog sa znanstvenom zajednicom.

Komisija je organizirala znanstvenu konferenciju u Bruxellesu 6. i 7. prosinca 2016. radi ocjene napretka daljnjih mjera u vezi s inicijativom i rasprave o mogućnostima da se revolucionarna otkrića u području biomedicinskih i drugih istraživanja iskoriste u razvoju znanstveno utemeljenih pristupa koji ne uključuju životinje¹⁸.

Također valja napomenuti da je nakon pritužbe koju su organizatori inicijative „Stop Vivisection” podnijeli Ombudsmanu zaključeno da nije bilo nepravilnosti u Komisijinu postupanju u vezi s tom inicijativom (travanj 2017.)¹⁹.

U pogledu inicijative „Jedan od nas”, na koju je Komisija odgovorila da smatra da je postojeći pravni okvir primjeren, organizatori su pokrenuli postupak pred Općim sudom

¹⁸ Više informacija o daljnjim mjerama dostupno je na relevantnoj [web-stranici](#) registra EGI-ja.

¹⁹ Predmet 1609/2016/JAS.

EU-a za poništenje priopćenja Komisije donesenog kao odgovor na tu inicijativu. U tijeku je postupak pred Općim sudom²⁰.

U odnosu na inicijativu „Voda i odvodnja su ljudsko pravo! Voda je javno dobro, a ne roba!” provedeno je više daljnjih mjera od donošenja Komunikacije Komisije u ožujku 2014.²¹. Posebno valja istaknuti da je inicijativa pridonijela tomu da se „voda i odvodnja” zadrže među ključnim prioritetnim područjima okvira razvoja EU-a nakon 2015.²², a zatim i na popisu ciljeva održivog razvoja u „Programu održivog razvoja do 2030.” Ujedinjenih naroda²³. Osim toga, Komisija je 1. veljače 2018. donijela prijedlog revidirane direktive o vodi za piće²⁴, kojom se, kao odgovor na inicijativu, među ostalim predviđa obveza država članica da ranjivim i marginaliziranim skupinama osiguraju pristup vodi. I europski stup socijalnih prava, koji su Europski parlament, Vijeće i Komisija proglasili 17. studenoga 2017.²⁵, sadržava načelo da svatko ima pravo pristupa kvalitetnim osnovnim uslugama, uključujući vodu i odvodnju (načelo 20. – pristup osnovnim uslugama).

Komisija je u prijedlog revizije Uredbe o europskoj građanskoj inicijativi uključila niz poboljšanja, posebice prenošenje inicijative nakon njezina primitka Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, uključivije javno saslušanje pred Europskim parlamentom kako bi se osigurala uravnotežena zastupljenost svih zainteresiranih dionika i produljenje faze ispitivanja s tri na pet mjeseci kako bi se ostavilo više vremena za raspravu i kako bi se omogućilo da se rezultati rasprave uključe u odgovor Komisije.

Transparentnost – financiranje

U skladu s člankom 9. Uredbe organizatori su dužni pružiti informacije o izvorima financiranja koji premašuju 500 EUR po godini i po sponzoru. Te se informacije objavljuju u registru EGI-ja.

Pregled sponzorstva za inicijative registrirane od travnja 2015.:

	BEZ IZVORA FINANCIRANJA	UKUPAN IZNOS FINANCIRANJA NIŽI OD 10 000 EUR	UKUPAN IZNOS FINANCIRANJA VIŠI OD 10 000 EUR
--	------------------------------------	---	---

²⁰ Predmet T-561/14.

²¹ Vidjeti relevantnu [stranicu o daljnjim mjerama](#) u registru EGI-ja.

²² Komunikacija „Pristojan život za sve: od vizije do zajedničkog djelovanja” od 2. lipnja 2014., COM(2014) 335.

²³ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

²⁴ (2017) 753 – 13.9.2017.

²⁵ https://ec.europa.eu/commission/sites/beta-political/files/social-summit-european-pillar-social-rights-booklet_en.pdf

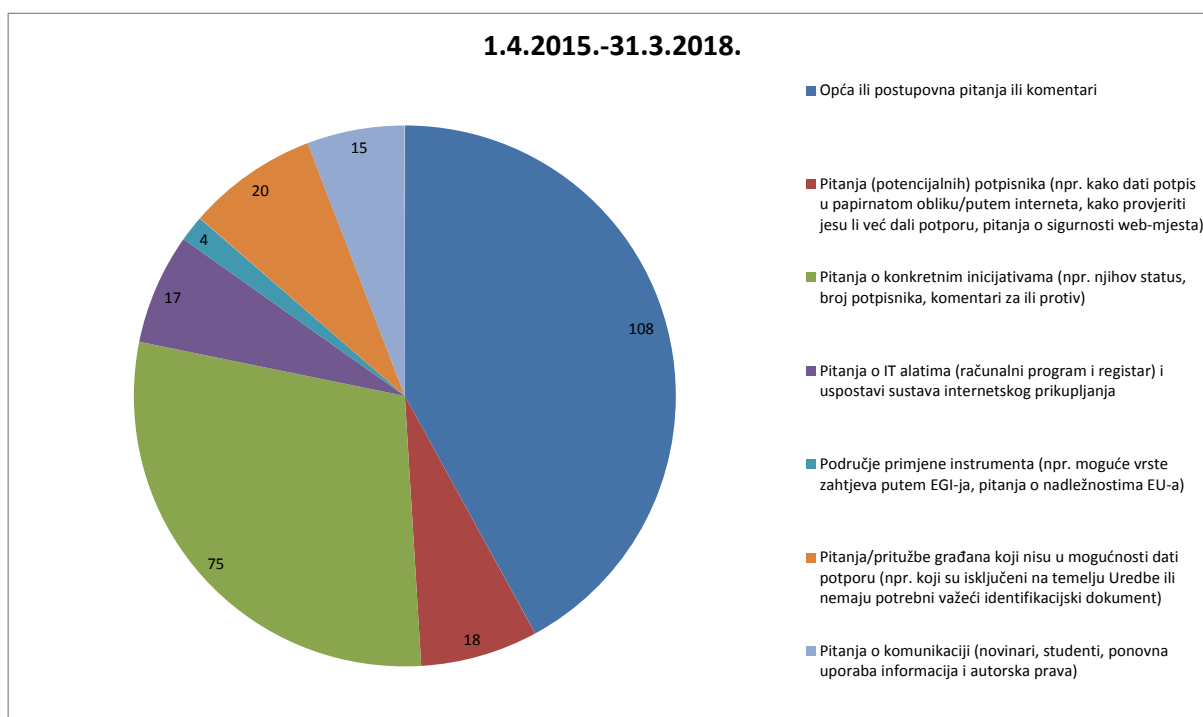
Broj inicijativa	8	2	7
------------------	---	---	---

Prijavljena potpora i financiranje za inicijativu „Zabrana glifosata i zaštita ljudi i okoliša od toksičnih pesticida” iznosi 328 399 EUR, što je do sada najviši iznos za jednu uspješnu građansku inicijativu.

Potpora i jačanje svijesti

Kontaktna točka:

Dostupna je kontaktna točka skladu s člankom 4. stavkom 1. u okviru kontaktnog centra Europe Direct. Od travnja 2015. kontaktna točka obradila je 257 zahtjeva za informacije koje su dostavili građani.

Kada kontakti centar Europe Direct ne može izravno odgovoriti na pitanje, ono se proslijeđuje Komisiji, primjerice ako se odnosi na usklađenost moguće inicijative s kriterijima registracije; u tom slučaju daje se neslužbeni odgovor, ne dovodeći u pitanje službeni odgovor Komisije nakon mogućeg zahtjeva za registraciju. Od travnja 2015. Komisiji je proslijeđeno 66 pitanja.

Račun organizatora:

Nakon što se inicijativa službeno registrira, Komisija odgovara na pitanja organizatora izravno ili preko posebnog računa na web-mjestu EGI-ja. Odgovori se osim toga kontinuirano daju elektroničkom poštom i telefonom.

Informatička potpora:

Komisija nudi potporu u vezi s uporabom njezina računalnog programa za internetsko prikupljanje te usluge udomljavanja sustava internetskog prikupljanja na svojim

poslužiteljima: u protekle tri godine u vezi s tim pitanjima obrađeno je gotovo 300 zahtjeva. Pomoć je također dostupna i putem platforme Joinup, koja dionicima omogućuje pristup informacijama o svim promjenama.

Potpora prevođenju:

Prijevod inicijativa odgovornost je organizatora koja im od samog početka predstavlja opterećenje. Dobrodošla je potpora koju Europski gospodarski i socijalni odbor pruža organizatorima u pogledu prevođenja od 2015. i ona je znatno pridonijela poboljšanju stanja. Kako je navedeno u njezinu prijedlogu nove uredbe, Komisija namjerava sama prevesti sadržaj inicijativa i već je od 2018. počela osiguravati prijevode organizatorima.

Ostalo:

Još je jedan važan novi element prijedloga uspostava internetske platforme za suradnju u cilju potpore razmjeni dobre prakse među dionicima EGI-ja, posebice putem foruma za raspravu i drugih alata i mehanizama za potporu i obuku. Komisija je u okviru pilot-projekta Europskog parlamenta već pokrenula uspostavu takve platforme, koja će se testirati i dalje razvijati dok ne bude dostupna završna verzija u skladu s novom uredbom. Planira se da će prva verzija platforme biti dostupna za javnost u travnju 2018.

Pokretanje platforme za suradnju poklopit će se s početkom šire komunikacijske kampanje o građanskoj inicijativi, koja će uključivati uporabu ciljanih alata i proizvoda za potporu vidljivosti instrumenta, promidžbu na društvenim mrežama namijenjenu širokoj javnosti te organizaciju događanja u državama članicama koja će biti usmjerena na potencijalne multiplicirajuće učinke.

ZAKLJUČAK

Uzimajući u obzir doprinos institucija i tijela EU-a i dionika, Komisija je temeljito procijenila preostala uska grla i uzela ih u obzir u svojem prijedlogu uredbe od 13. rujna 2017. Revizijom će se postići čitav niz pojednostavnjenja i poboljšanja za građane i organizatore u svim fazama životnog ciklusa EGI-ja. Time će se pridonijeti ostvarivanju punog potencijala EGI-ja kao instrumenta za poticanje rasprave i sudjelovanja građana na europskoj razini i približavanju EU-a njegovim građanima u skladu s Komisijinim prioritetom br. 10 („Unija demokratskih promjena”).

O prijedlogu se trenutačno raspravlja u Europskom parlamentu i Vijeću, a tri su se institucije u svojoj zajedničkoj izjavi obvezale da će on biti prioritet u zakonodavnom procesu kako bi se ostvario značajan napredak i po mogućnosti rezultat prije europskih izbora 2019. Komisija poziva na donošenje do kraja 2018. kako bi uredba stupila na snagu u siječnju 2020. i što prije donijela značajne koristi za demokraciju i sudjelovanje građana u EU-u.

Komisija u međuvremenu nastavlja raditi na poboljšanju funkcioniranja EGI-ja u skladu s postojećim zakonodavnim okvirom. Prva verzija platforme za suradnju bit će pokrenuta u travnju 2018., a Komisija će pojačati svoje komunikacijske aktivnosti i aktivnosti jačanja svijesti u odnosu na instrument EGI u okviru komunikacijske kampanje koja započinje u 2018.

Komisija će nastaviti pratiti uspješne inicijative kad god je to primjereno, a u suprotnom bit će otvorena za detaljna obrazloženja, u skladu sa svojih 10 političkih prioriteta. Komisija se obvezala na daljnje djelovanje u tri od četiri uspješne inicijative i za dvije od njih najavila je ili je donijela zakonodavni prijedlog.

Instrument EGI potiče sudjelovanje građana diljem kontinenta i pridonosi otvaranju sveeuropskih rasprava i uključivanju u demokratski život EU-a, o čemu svjedoči 9 milijuna izjava o potpori do sada prikupljenih u okviru raznih inicijativa. Time što omogućuje izravno uključivanje građana te im omogućuje da iznesu svoje ideje o pitanjima koja su im važna EGI daje dodanu vrijednost zakonodavnom procesu EU-a i pridonosi približavanju građana Uniji.